

LE CABARET DU MORT

Kabaree-esityksen luominen

Anna-Elisa Hannula

Opinnäytetyö
Marraskuu 2013
Musiikin koulutusohjelma
Teatterimusiikki ja
musiikkidraama

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma
Teatterimusiikki ja musiikkidraama

ANNA-ELISA HANNULA:
Le Cabaret du Mort
Kabaree-esityksen luominen

Opinnäytetyö 40 sivua, joista liitteitä 8 sivua
Marraskuu 2013

Opinnäytetyöni käsittelee kabaree-esityksen luomista. Opinnäytetyöni taiteellinen osio Le Cabaret du Mort esitettiin 18.9.2012 ravintola Telakalla Tampereella. Kabareeta valmistamaan ja esittämään olin koonnut kaksitoistahenkisen työryhmän, joka koostui eri taiteenlajien edustajista sekä ääni- ja valoteknikoista. Esitys valmistettiin työryhmälähtöisesti, ilman ohjaajaa ja valmiita ohjelmanumeroita. Käytännön järjestelyt olivat minun vastuullani, joten esiintymisen lisäksi pääsin kokeilemaan myös esityksen tuottamista.

Kirjallisessa osiossa käyn läpi kabareen ominaispiirteitä ja historiaa, sekä sitä, miten oma esityksemme linkittyy kabareeperinteeseen. Lisäksi kerron kabareemme tavoitteista, valmistelusta ja sisällöstä. Lopuksi arvioin esityksen onnistumista sekä yksittäisten ohjelmanumeroiden että kokonaisuuden kannalta. Pohdin myös henkilökohtaisia kokemuksiani kabareesta, ja sitä, mitä opin projektin aikana.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Music
Option of Theatre Music and Music drama

ANNA-ELISA HANNULA:
Le Cabaret du Mort
Creating a cabaret performance

Bachelor's thesis 40 pages, appendices 8 pages
November 2013

My bachelor's thesis deals with creating a cabaret performance. The artistic part of my thesis, Le Cabaret du Mort was performed on 18.9.2012 at restaurant Telakka in Tampere. I had formed a group of twelve artists including actors, musicians and a dancer, as well as sound and lighting technicians. The performance was created together by the whole group, without director or script. Taking care of all the practical matters was my responsibility, so I also got a peak on producing a show.

In the written part of my thesis I tell about the characteristics and history of cabaret, and what aspects we borrowed for our performance from the cabarets of history. I also tell about the aims, preparations and contents of our cabaret. In the end I estimate our cabaret, both how it succeeded as a unity as well as how each and every number worked out individually. I also reflect my own experiences of the project, and ponder what I've learned as an artist.

Key words: cabaret, music theatre

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KABAREE	7
	2.1 Mitä kabaree on	7
	2.2 Kabareen historiaa	8
3	KABAREE-ESITYKSEN VALMISTAMINEN	12
	3.1 Lähtökohdat	12
	3.2 Työryhmä	13
	3.3 Harjoittelu	15
	3.4 Harjoitustilat ja tekniikka.....	16
	3.5 Muut järjestelyt	17
	3.6 Markkinointi	19
4	LE CABARET DU MORT	20
	4.1 Esityksen kulku	20
	4.1.1 Ensimmäinen puoliaika.....	20
	4.1.2 Toinen puoliaika.....	22
5	ESITYKSEN ARVIOINTI	25
	5.1 Kokonaisuus.....	25
	5.2 Yksittäiset ohjelmanumerot	26
6	POHDINTA.....	29
	LÄHTEET.....	32
	LIITTEET	33

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni käsittelee kabaree-esityksen luomista ja kabareeta taidemuotona. Koska Le Cabaret du Mort -esityksemme työryhmä koostui eri taiteenlajien edustajista, on tässä raportissa samalla mahdollisuus pureutua poikkitaiteellisen ja demokraattisen työryhmän toimintaan. Esittelen myös kabareen historiaa, ja sitä, mitä piirteitä poimimme omaan esitykseemme historian hyvin erilaisista kabareista.

Kiinnostukseni kabareehen heräsi musiikkiteatterihistorian tunnilla. Kabareen pienimuotoisuus, kokeilunhalu ja rajoitteiden vähyys kiehtoivat minua, ja opinnäytetyö antoi hyvät raamit kabareen päivittämiskokeiluun. Nykypäivänähän kabareeta ei Suomessa kovin usein näe. Tarjolla on lähinnä revyy-tyylisiä esityksiä sekä kabareesta inspiroitunutta teatteria.

Minua inspiroi kabareessa erityisesti mahdollisuus käyttää useita eri taidemuotoja toisistaan riippumatta yhden kokonaisuuden sisällä. Opiskelen tällä hetkellä teatterimuusikon AMK-koulutuksen lisäksi myös näyttelijäksi Tampereen yliopiston näyttelijäntyönlaitoksella, ja halusin päästä harjoittamaan henkilökohtaisesti opinnäytetyöni taiteellisessa osiossa sekä näyttelijän että muusikon/laulajan tehtäviä. Mikä parasta, sain kabareehen loppujen lopuksi mukaan myös tanssia ja kuvataidetta, mikä teki esityksestä kokonaisvaltaisemman kuin olin uskaltanut toivoakaan.

Kabaree oli minulle täysin uusi aluevaltaus, ja päätinkin olla tekemättä etukäteen vahvoja ratkaisuja esityksen sisällöstä. Heittäydyin täysin rinnoin kabareen arvaamattomaan maailmaan, ja tein jopa työryhmään avoimen kutsun, jotta pääsisin työskentelemään myös minulle ennestään tuntemattomien taiteilijoiden kanssa. Toukokuussa 2012 lähetin sähköpostiviestin kaikille TAMK:n ja Tampereen yliopiston taiteen alan opiskelijoille. (Liite 1) Viestissä kutsuin kabareesta innostuneet valmistamaan kanssani esityksen syksylle 2012. Tällöin en vielä ollut varma esityspaikasta, mutta myöhemmin paikaksi varmistui ravintola Telakka.

Lopulta innokkaita esiintyjiä löytyi yhdeksän. Mukaan ilmoittautui myös yksi ääniteknologian opiskelija, joka löysi opiskelutovereistaan itselleen avustajan. Myöhemmin värväsin mukaan elokuvan ja television koulutusohjelman opiskelijan hoitamaan esityksen valaistuksen. Julisteen maalasi nuori tamperelainen sana- ja kuvataiteilija, ja esityksessä käytetyt käsinuket valmisti lahjakas suutariopiskelija

Yhdessä työryhmänä päätimme kabaree-illalle teeman. Meillä oli useita vaihtoehtoja vallasta maailmanmatkailuun, mutta lopulta valitsimme teemaksi kuoleman. Teema ei olisi tietenkään ollut välttämätön, mutta koimme, että se antaa sopivasti suitsia mielikuvitukselle ja helpottaa esityksen kokoamista. Varsinainen luomistyö tapahtui pitkälti eri taiteilijaryhmien omissa tapaamisissa. Näyttelijät loivat kohtauksia, muusikot sovittivat musiikkikappaleita ja kabareemme ainokainen tanssija ideoi koreografioita. Aina välillä nämä eri ryhmät risteyttivät voimansa ja lisäsivät musiikkia kohtauksiin tai liikettä musiikkiin. Jokainen taiteilijoista pääsi myös laajentamaan oman tekemisensä rajoja ja esiintymään itselleen vieraalla osa-alueella, esimerkiksi muusikot näyttelijän roolissa.

2 KABAREE

2.1 Mitä kabaree on

Kabaree on taidemuoto, jolta puuttuvat selkeät ääriviivat. Etenkin nykypäivänä on kabareen määrittäminen vaikeaa, sillä vuosikymmenien kuluessa se on muuntautunut hyvin moneen erilaiseen muotoon. Muutamia ominaispiirteitä on kuitenkin löydettävissä. Kabaree on esitys, joka koostuu useista pienistä ohjelmanumeroista. Ohjelmanumerot voivat pitää sisällään lähes mitä vain nukketeatterista tanssiin ja musiikista monologeihin. Numeroiden ei tarvitse liittyä toisiinsa. Kabareen esitystilat ovat pienehköt ja usein ravintolamaiset. Kaikilta osa-alueiltaan kabaree onkin pienten muotojen taidetta, Kleinkunsta. (Segel 1987, xvi.)

Kleinkunsta kabareen voisi ajatella olevan myös näkyvyytensä puolesta. Se on aina, jopa suosituimpina aikoinaan, ollut hyvin marginaalinen osa teatteri- ja musiikkikenttää. Tämä tuli ilmi myös etsiessäni materiaalia opinnäytetyöni kirjallista osiota varten. Kabareesta kertovaa tietokirjallisuutta on tarjolla hyvin vähän. Suurin osa löytämästäni kirjallisuudesta pureutuu vain yhden kabareen toimintaan tai sivuaa aihetta muiden taidemuotojen ohella. Luin muutamia tämän tyyliä kirjoja, esimerkiksi Tom Sandqvistin *Dada East: the Romanians of Cabaret Voltaire*, mutta totesin tässä raportissa hyötyväni lähinnä kabareesta yleistietoa antavista teoksista.

Kabareen piirteiden häilyvyyttä osoittaa myös se, että muuttamalla yhtäkin aspektia esityksestä on ehkä jo siirrytty toiseen esitysmuotoon. Hyvin lähellä kabareeta ovat esimerkiksi revyyt. Ne eroavat kabareesta lähinnä tuotantojen suuruuden ja kalleuden osalta, ja ovat näin ollen usein myös kaupallisempia ja viihteellisempiä. Kabareen sukulaisia ovat myös saksalaisen *tingeltangel*, neuvostolähtöinen *agitprop*, amerikkalainen *vaudeville* ja englantilainen *music hall*. Lisäksi esimerkiksi monet strippiklubit ovat aikojen saatossa kutsuneet itseään kabareeksi, ja toisaalta hienostuneet kirjallisuuskerhot ovat myös saattaneet kantaa yllään kabareen viittaa. (Jelavich 1993, 3.)

Kirjassaan *Cabaret in Berlin* Peter Jelavich (1993, 2) esittelee ”ideaalin kabareen”. Fyysisesti se koostuu pienestä salista, jossa yleisö istuu pöydissä. Koska tila on pieni,

on tunnelma intiimi ja esiintyjän ja yleisön mahdollisuus saavuttaa katsekontakti. Kabaree pitää sisällään lyhyitä, n. 5-10 minuutin mittaisia ohjelmanumeroita useista eri genreistä. Useimmiten numerot ovat lauluja ja humoristisia monologeja, dialogeja sekä näyttämökohtauksia. Hiukan harvemmin esiintyviä ohjelmanumeroita ovat tanssi, pantomiimi, nukketeatteri ja lyhytfilmit. Kabaree käsittelee usein ajankohtaisia aiheita satiirisella otteella. Aihepiirejä ovat esimerkiksi rakkaus ja erotiikka, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset ilmiöt, sekä politiikka. Esityksen nivoo yhteen seremoniamestari, joka toimii vuorovaikutuksessa yleisön kanssa, esittelee esiintyjät ja ottaa kantaa päivänpolttaviin asioihin aseinaan huumori ja iva. Jelavichin mukaan tämän kaltaisia ideaaleja kabareita on kuitenkin todellisuudessa lähes mahdoton löytää.

Kabareen epäselvässä profiilissa ja sääntöjen puutteessa lepää myös sen viehätys. Rajoitteiden ollessa vähäisiä tulee jokaisesta kabareesta vahvasti tekijöidensä näköinen. Saman nimikkeen alla voidaan tehdä hurmiollista aatteellista julistusta, kokeilevaa taiteen rajojen rikkomista tai ratkiriemukasta viihdettä.

2.2 Kabareen historiaa

Jos kabareen määrittelemisen onkin vaikeaa, on sen alkuketki puolestaan harvinaisen selväpiirteinen. Ensimmäinen kabaree, legendan mitat saanut Le Chat Noir, perustettiin Pariisissa 1881. Le Chat Noir syntyi taiteilijoiden halusta tavata toisiaan rauhassa. Muodostamassaan piirissä he pystyivät vapaasti esittelemään uusia ideoitaan ja teoksiaan, sekä pilkkaamaan sen hetken yhteiskunnan ja taide-elämän pinttyneitä piirteitä ja epäkohtia. (Segel 1987, 1, xv; Senelick 1989, 24.)

Kabaree olikin alkuaikoinaan jossain määrin elitistinen harvojen ja valittujen kohtauspaikka. Pikku hiljaa mukaan otettiin myös ulkopuolista yleisöä, mutta aluksi aina vain sen verran mitä taiteilijoilta ja heidän ystäviltaan sisälle mahtui. Kabareessa esitettävät taidemuodot sen sijaan olivat kaukana elitismistä. Kabareessa kuullut ja nähdyt esitykset edustivat usein taiteen populäärimuotoja: samoja ohjelmanumeroita, joita saattoi nähdä vaikka toriesityksissä. Hyvä esimerkki on chanson, ranskalainen suosittu laulu, jonka aihepiiri oli useimmiten rakkaus. Kabareessa chansonille annettiin kuitenkin myös uusia sisältöjä. Rakkauden ja huumorin lisäksi kabareen chansoneissa ruodittiin vahvasti yhteiskunnan ongelmia. (Segel 1987, xviii, 36.)

Le Chat Noirin maineen kasvaessa syntyi Pariisiin luonnollisesti myös muita kabareita. Siinä missä Le Chat Noirin vahvuus oli monipuolinen ohjelmisto ja suuri ja vaihteleva esiintyjämäärä, riitti Le Mirliton -nimiselle kabareelle yksi tähti, Artistide Bruant. Usein kabaree tarvitsee hahmon, jonka persoonan ympärille kabareen taika rakentuu. Nämä seremoniamestarit voivat olla juontajan tapaisia hahmoja, jotka eivät juurikaan esiinny ohjelmanumeroissa, vaan lähinnä esittelevät muut esiintyjät ja puhuvat yleisölle numeroiden välissä. Tärkeää on kuitenkin, että seremoniamestari on mielenkiintoinen, mielipiteitä herättävä hahmo. (Segel 1987, 48-53.)

Artistide Bruant oli kabareensa omistaja, seremoniamestari ja tähti. Hän oli tullut kuuluisaksi laulutaidoillaan ja yhteiskuntaa ruotivilla chansoneillaan, ja Le Mirlitonissa ohjelma sisälsikin lähinnä musiikkia ja puhetta. Siitä hetkestä kun katsoja astui sisään Le Mirlitoniin, oli huomio Artistide Bruantissa. Ensinnäkään sisään ei edes päässyt ilman hänen lupaansa, ja kun lupa astua ovista sisään heltisi, sai katsoja niskaansa pilkkaryöpyn Bruantilta ja muilta katsojilta. Kaikki tämä oli kuitenkin hyvántahtoista, ja tarkoitus oli saada yleisö mukaan kabareen erikoislaatuiseen, karnevalistiseen tunnelmaan. (Segel 1987, 48-53.)

Pariisista kabaree levisi nopeasti myös muihin Euroopan isoihin kaupunkeihin, ja muuntautui kunkin kaupungin ja taiteilijoiden mielen mukaiseksi. Otetaan esimerkiksi Barcelona ja sen kuuluisin kabaree Els Quatre Gats. Barcelona oli sekä maantieteellisesti että henkisesti hyvin läheinen Ranskan ja Pariisin kanssa. Niinpä katalonialaiset taiteilijat usein lähtivät Pariisiin opiskelemaan ja työskentelemään. Näin tekivät myös Miquel Utrillo ja Santiago Rusinol. Palatessaan takaisin Espanjaan he inspiroituneina Pariisin kabaree-elämästä perustivat Els Quatre Gatsin. Koska Barcelona oli jo valmiiksi hyvin vahvasti kuvataiteessa modernismin edustaja, tuli kuvataiteesta ja modernismista tärkeä osa heidän kabareensa toimintaa. Toisaalta Barcelona on myös Katalonian pääkaupunki, ja kataloninen nationalismi oli nousussa, joten myös tämä näkyi vahvasti Els Quatre Gatsin tarjonnassa, mm. nationalistisena kirjallisuutena. Yksi Els Quatre Gatsin erityispiirteistä oli myös se, että se haki aktiivisesti yleisöä taiteelleen toisin kuin useimmat muut kabareet 1800- ja 1900-lukujen vaihteen Euroopassa. (Segel 1987, 85-88.)

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen kabareekenttä näytti jo hyvin erilaiselta. Ennen sotaa kabaree oli ollut kokeileva ja ennalta-arvaamaton taiteilijoiden temmellyskenttä. Sodan jälkeen kabareen suosio oli huikkea, mutta sisällöltään se olikin jo maksavalle yleisölle räätälöityä viihdettä. Huumori oli tärkeässä osassa, eikä erotiikkaakaan kaihdettu. Melko hyvän kuvan tämän ajan kabareesta antaa esimerkiksi Cabaret-elokuva. Edelleen monet kabareet ottivat myös kantaa ympäröivän yhteiskunnan oloihin. Nyt kantaaottavuus kuitenkin sai vahvan poliittisen värityksen, kun ennen sotaa kyseessä oli enemmänkin yleinen yhteiskunnallinen kritiikki. (Segel 1987, xxiv; Senelick 1989, 9.)

Monissa Euroopan maissa kabaree-kulttuuri oli vasta syntymässä ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Esimerkiksi Suomen varsinainen kabareeperinne on melko nuori. Kirjassaan Apolloteatteri Sven Hirn (2001, 153-154) kertoo kabareen olleen hyvin muodikasta Suomessa ensimmäisen maailmansodan aikoihin. Helsingissä kabareeta pääsi tuolloin katsomaan ainakin hotelli Fenniassa, Chat Noirissa ja Cabaret de Parisissa. Kuitenkin puitteiltaan ja toiminnaltaan esitykset muistuttivat enemmän revyytä, joka oli pikku hiljaa rantautumassa Ruotsista Suomeen.

Varsinaisia kabaree-esityksiä nähtiinkin Suomessa vasta 1960-luvulla. Hanna Rintasen (2001, 15-20) mukaan 1960-luku oli otollinen aika kabareelle Suomessa, koska poliittinen teatteri oli muutoinkin nousussa. Taiteilijat kokivat, että teatterilla on todella yhteiskunnallista vaikutusvaltaa. Ensimmäisiä kabareita Suomessa teki Ylioppilasteatteri, jonka kabareetoiminta oli hyvin poliittista ja paatoksellista, mutta hieman kömpelöä. Paremmiin onnistuikin esimerkiksi Lilla Teatern, jolla oli vahvat perinteet myös tyylikkään revyyntekemisestä. Suomessa kabaree ei kuitenkaan ikinä noussut kovin suureksi ilmiöksi. 1970- ja 80-luvuilla kabareet muuttuivat yhä viihteellisemmiksi, ja innostus lajiin ylipäätään laantui. Sen jälkeen esityksiä on nähty siellä täällä, mutta jatkuvaa toimintaa ei ole ollut tarjolla.

Se, että kabaree syntyi juuri silloin kun se syntyi, ei liene sattumaa. Pienten muotojen taiteet olivat muutenkin jälleen saavuttamassa suosiota, vastareaktionä esimerkiksi 1800-luvun teatterimaailman suureellisille näytelmille ja romantiikan massiivisille orkestroinneille. Kleinkunstin arvostus näkyikin esimerkiksi musiikissa kamarimusiikin

suosion kasvuna, kirjallisuudessa romaanin ja näytelmätekstien muotovaatimusten löyhentymisenä ja uuden kirjoitusmuodon, esseen, tulona. (Segel 1987, xvii.)

Kleinkunstin lisäksi tarvetta oli muotojen ja rakenteiden rikkomiselle sekä taiteen että yhteiskunnan tasolla. Kabaree toimikin ponnistuslautana monelle uudelle taidesuuntaukselle, ja toisaalta paikkana, jossa voitiin kritisoida myös yhteiskunnan jähmeitä rakenteita. Ei liene sattumaa, että ensimmäistä maailmansotaa edeltävä kabaree erosi suuresti sotaa seuranneesta. Ennen sotaa tarvittiin rohkeita avauksia, uusia ideoita ja ravistelemista, sodan jälkeen kaivattiin lohtua, virkistystä ja yrittystä saada kuohuvat yhteiskunnalliset rakenteet johonkin rauhaisaan muotoon. (Segel 1987, xix, xx.)

3 KABAREE-ESITYKSEN VALMISTAMINEN

3.1 Lähtökohdat

Ensimmäinen sysäyksen oman kabaree-esityksen luomiseen sain musiikin historian tunnilla vuonna 2009. Viehätyin suuresti kabareen intiimistä ja arvaamattomasta muodosta. Olin hyvin kiinnostunut 1800- ja 1900-luvun taitteen intellektuellista, kantaottavasta kabareesta, mutta yhtä lailla, ellei enemmänkin, minua innosti Cabaret-elokuvankin esittelemä maailma, jossa kabareetaiteilijat saivat katsojat unohtamaan arjen ongelmat viihteen ja huumorin avulla. Mieleeni nousi kysymys, olisiko mahdollista yhdistää nämä kaksi maailmaa: kokeileva ja kantaottava kabaree sekä viihteellinen kabaree?

Minulla oli myös hyvin korkealentoisia ajatuksia jonkinlaisen taiteilijakollektiivin luomisesta ja eri taiteenalojen ihmisten saattamisesta yhteen. Koin, että tällaisen poikkitaiteellisen ryhmän toiminta saattaisi avartaa jokaisen siinä mukana olevan taiteilijan näköalaa, sillä usein ryhmitymme vain samaa alaa edustaviksi blokeiksi. Muusikot seurustelevat muusikoiden kanssa, kuvataiteilijat kaveeraavat kuvataiteilijoiden kanssa. Kabaree voisi olla myös foorumi, jonka kautta osallistujat saisivat mahdollisuuden tuoda omia ideoitaan ja valmiita ohjelmanumeroitaan esille, ilman, että heidän tarvitsisi ottaa vastuulleen kokonaisen esityksen luomista.

Toinen kunnianhimoinen ajatus oli se, että toivoin antavani kasvupohjan ryhmälle, joka tekisi kabareetoiminnasta jatkuvaa, ja ottaisi näkyvän sijan Tampereen teatteri- ja musiikkikentässä. Tämän uskoin mahdolliseksi, koska vastaavaa toimintaa ei Tampereella valmiiksi ollut. Toivoin myös, että työryhmä ei lopulta olisi riippuvainen minusta, vaan muuttuisi orgaaniseksi ryhmäksi, jossa kellään ei olisi liian suurta roolia toiminnan jatkuvuuden kannalta. Esityksen saaman vastaanoton myötä ravintola Telakka toivoikin kovasti, että kabareetoiminnasta tulisi jatkuvaa. Kuitenkaan ryhmän jäsenten, mukaan lukien minun, aika talvella ei yksinkertaisesti riittänyt, koska kaikkien opiskelut haukkasivat niin suuren osan arjesta.

Kolmas asia, mitä halusin tutkia, oli demokraattisen työryhmän toiminta. Onko esitys mahdollista tuottaa ilman ohjaajaa? Kuinka paljon työryhmä tarvitsee johtajahahmoa, ja kuinka paljon voi luottaa jäsenten omaan aktiivisuuteen? Kabaree oli minulle siis keino tutustua moniin mieltä askarruttaviin kysymyksiin, ja koettaa erilaisia esitysmuotoja.

3.2 Työryhmä

Käytännön työ lähti luonnollisesti työryhmän kokoamisesta. Koska halusin todella luoda poikkitaiteellisen, ennalta määrittelemättömän ryhmän, lähetin kutsun työryhmään sähköpostilla useampiin tamperelaisiin taiteen oppilaitoksiin opiskelijoille edelleen lähetettäväksi. Tiedostin toki tähän liittyvät riskit: ilman minkäänlaisia pääsyvaatimuksia mukaan saattaisi tulla ammattitaidottomia ihmisiä, tai toisaalta kukaan ei välttämättä tarttuisi syöttiin. Näitä sudenkuoppia välttääkseni värväsin mukaan myös muutamia lähipiirin ihmisiä, joiden työskentelystä ja taidoista olin vakuuttunut.

Loppujen lopuksi mukaan ilmoittautuivat näyttelijäopiskelijat Henna Puolijoki ja Ella Mettänen, muusikko-opiskelijat Kielo Kärkkäinen, Maija Lindsberg, Matilda Seppänen ja Maria Jokinen, tanssinopiskelija Sanna Neuvonen, sekä musiikkiteknologian opiskelija Maija Apunen. Maija Apunen, joka toimi projektimme äänimiehenä, värväsi mukaan myöhemmin myös itselleen avuksi opiskelijatoverinsa Iina Sourun. Koska mukana ei ollut yhtään rumpalia, pyysin mukaan Aku-Pekka Niemen, jonka kanssa olen soittanut muissa bändiprojekteissa. Omien kontaktien kautta löytyivät mukaan myöhemmin myös valoteknikko Jonna Rautala, julisteen maalaajaksi Elli-Maija Katila sekä käsinukkien tekijäksi Veera Markkanen. Avoimesta kutsusta huolimatta tunsin suurimman osan mukanaolijoista jo entuudestaan, olivathan he koulutoveritani TAMKIn musiikin koulutusohjelmasta ja Nätyltä, mutta ilokseni mukaan tuli myös minulle vieraita ihmisiä.

Ensimmäinen tapaaminen sovittiin kesäkuun 2012 alkuun. Tässä tapaamisessa tutustuimme, kartoitimme osallistujien osaamisalueet, ja toisaalta toiveet siitä, mitä kukin halusi tehdä. Heti kävi ilmi, että kaikki halusivat jollain tavoin myös laajentaa osaamisalueitaan: muusikot halusivat näytellä, näyttelijät soittaa jne. Tässä oli toki

ongelmansa: uusien asioiden kokeilu luultavasti huonontaisi esityksen ammattimaisuutta ja laatua, sekä lisäisi harjoitteluun käytettävää aikaa. Kokeileminen oli kuitenkin kabareemme avainsana, ja sen tähden mielestäni kaikkien piti saada myös kokeilla heitä kiinnostavia esiintymistapoja.

Kaikki uudet aluevaltaukset eivät olleet osanottajista lähtöisin, vaan tarpeen sanelemia. Esimerkiksi bändisoittajien vähyden vuoksi Maija Lindsberg, joka pääinstrumentiltaan on klassinen kitaristi, lupasi soittaa tässä produktiossa bassoa. Myös viulisti Matilda Seppälä joutui hyppäämään klassisen musiikin maailmasta swingin pyörteisiin, sillä musiikkivalikoimamme muotoutui lopulta sen tyllyseksi.

Jo ensimmäisessä tapaamisessa totesimme tarvitsevamme teeman, koska muuten kabaree tarjoaisi liikaa vaihtoehtoja tekemiselle, ja halusimme saada jonkinlaisen punaisen langan esitykseen. Olin uumoillut mahdollista teeman tarvetta ja miettinyt jo etukäteen useampia vaihtoehtoja. Mieleeni olivat tulleet elokuvagenret, murha, kauhu, eri valtiot, miehet ja naiset, aikakaudet, Suomi, taide, valta, sekä ihmisten perustarpeet kuten ruoka, juoma, uni, seksi, rakkaus (tästä olisi voinut siis koota useamman esityksen jatkumon). Tapaamisen myötä teemaksi valittiin kuolema, ja esityksen nimeksi sovittiin Le Cabaret du Mort. Ranskankielinen nimi oli luonnollisesti hatunnosto kabareen alkuperälle.

Ohjelmanumeroitakin alettiin ideoida ensitapaamisella, ja idearikkaasta ryhmästä kun oli kyse, tuli ohjelmanumerolistasta pitkä. Myöhemmin listalta pudonneet ohjelmanumerot pitivät sisällään mm. seremoniamestareina toimivat sketsihahmotyyppiset kaksi metsän sientä, hyttysistä kertovan sketsikohtauksen, improvisaatiokohtaukset eri tekniikoin, laulusikermät sekä mahdollisen Telakalla olevan taidenäyttelyn sisällyttämistä esitykseen jollain tavalla. Koska ideointi jäi ensimmäisellä tapaamiskerralla vielä kesken, ja toisaalta ohjelmanumeroiden alkioita piti lähteä kehittämään eteenpäin, sovittiin että muusikot saavat päävastuun musiikista, näyttelijät esittävästä ohjelmanumeroista, tanssija tansseista. Kuitenkin mahdollisuus tarjota ideoitaan kaikkeen, ja osallistua kaikenlaisiin ohjelmanumeroihin, pidettiin avoinna.

Heti alkuun pyrimme myös löytämään sopivia esityspäiviä, joista ravintola Telakka sai sitten valita heille parhaiten sopivan. Jotta olisimme hyödyksi myös ravintolalle, päätimme pitää esityksen arki-iltana, ja näin toivottavasti lisätä ravintolan myyntiä kyseiseltä illalta. Päätimme myös laittaa pääsylipuille pienen hinnan, jotta mahdolliset kulut tulisivat katetuiksi, ja saisimme myös pienen palkkion isosta työstä. Kaikki tosin ymmärsivät sen, että tienaamaan tällä projektilla ei pääsisi. Lippujen hinnaksi sovittiin 5 euroa, ja erityisryhmiltä (opiskelijat, eläkeläiset) 3 euroa. Summa oli niin pieni, että se ei estäisi kenenkään tulemistakaan, mutta katsojien määrän ollessa suuri toisi meillekin hiukan rahaa.

3.3 Harjoittelu

Ideointiin ja harjoitteluun oli mielestäni varattu runsaasti aikaa, sillä aloitimme toiminnan kesäkuussa, ja esitys oli syyskuun puolella välissä. Yhteisiä harjoitusaikoja oli kuitenkin hyvin vaikea löytää, koska useimmilla osanottajista oli jo valmiiksi kesätyö tai kaksi. Näin ollen kabareeta harjoiteltiin hyvin sirpaleisesti, kohtausta kerrallaan aina sillä joukolla, joka kussakin kohtaauksessa esiintyi. Apuna yhteisten ajankohtien löytämiseksi käytettiin internetin ilmaista doodle-palvelua.

Huolimatta siitä, että pystyimme hajauttamaan harjoittelua, osoittautui aika kuitenkin liian vähäiseksi. Yksittäisten ohjelmanumeroiden saama harjoitusaika vaihteli hyvin paljon, ja niinpä jotkut numerot tuntuivat vielä esityksessäkään keskeneräiseltä. Kohtausten karsiminen ja tiivistäminen jäivät tekemättä, koska pääsimme vain kerran juuri ennen esitystä koettamaan miltä ideoidemme kokonaisuus näyttää. Tämä ei kuitenkaan mielestäni ollut vaarallista, sillä olimme jo alussa päättäneet, että kabareen lopputuloksen ei tarvitse olla aivan loppuun hiottu.

Tietynlaista hauskuuttakin aikojen yhteen sovitteluun loi: erästäkin kohtausta valmistelimme vain muutama päivä ennen esitystä Tullintorin parkkipaikalla illalla klo 22.00. Tällöin saimme myös kuulla ohikulkijan kommentin: ”Ootteks te Nätyltä vai Toijalasta?” Tärkein ponnistus harjoituskaudella oli viikonloppu 8.-9.9., jolloin harjoittelimme sekä lauantaina että sunnuntaina, ja sunnuntaina pääsimme tekemään

läpimenon esityksestä siten, että kaikki olivat paikalla. Loppujen lopuksi siis harjoitusaikaa, jossa kaikki olivat paikalla, kertyi vain viisi tuntia.

Koska meillä ei musiikkia lukuun ottamatta ollut paljoakaan valmista käsikirjoitettua materiaalia, vei harjoituksista ison osan myös suunnittelu. Kesäkuun puolella yhteiset kokoontumiset menivät vielä pitkälti musiikin valitsemiseen, ja kohtausten yhdessä kirjoittamiseen. Onneksi monella osallistujalla oli intoa ottaa päävastuu jostain ohjelmanumerosta. Ella Mettänen esimerkiksi kirjoitti Notre Dame -nukketeatterikohtauksen ja Maria Jokela sovitti *Kuu yllä kaupungin* -kappaleen.

Harjoituskauden alettua huomasin melko pian, että ajatus demokraattisesta työryhmästä oli hiukan idealistinen. Tarvittiin joku, joka huolehtii, että kaikkia kohtaukset menevät eteenpäin, ja että yhteisiä harjoituksia sovitaan ja harjoitustiloja varataan. Luonnollisesti, koska kyseessä oli minun opinnäytetyöni, oli tämä kokonaisuuden organisointi minun kontollani. Hyvin sirpaleinen harjoittelu olikin minun kannaltani stressaavaa, sillä olin itse mukana kaikissa harjoituksissa. Osittain tämä johtui siitä, että olin mukana lähes joka kohtauksessa, mutta myös siitä, että huolehdin harjoittelun eteenpäin menemisestä.

3.4 Harjoitustilat ja tekniikka

Harjoitustilojen löytäminen oli melko helppoa, sillä kesällä pystyimme käyttämään paljon TAMK, musiikin tiloja sekä Pyynikintorilla, Hämeenpuistossa että Pyynikin trikoolla. Hiukan ongelmia tuotti konservatorion tiloissa meneillään ollut remontti sekä tilojen varaaminen elokuusta eteenpäin, kun konservatorion opinnot olivat jo alkaneet. Kun tilojen saaminen oli vaikeaa, tai ulkona kaunis sää, töitä tehtiin myös puistoissa – tai parkkipaikoilla. Tilojen kannalta ongelmalliseksi muodostuikin lähinnä varsinaiseen esitystilaan tutustuminen.

Kabaree esitettiin ravintola Telakalla. Ravintola on asiakaskäytössä arkisin klo 11 eteenpäin ja viikonloppuisin klo 12 eteenpäin, ja siten se ei voinut toimia harjoitustilana. Kävimme siellä kaksi kertaa harjoittelemassa ennen esitystä, aamulla klo

8.00-10.30. Tällöinkin harjoittelua rajoitti meneillään oleva siivous. Koska aikaa oli hyvin rajallisesti, tarkoittivat nämä aamutreenit lähinnä tanssien asemien tarkistamista sekä vaatevaihtojen harjoittelua.

Eniten varsinaisen esiintymispaikan käyttörajoituksista kärsi valo- ja äänipuoli. Valomiehemme pääsi laittamaan lamput paikoilleen vasta edeltävänä iltana, minkä vuoksi hän joutui pitkälti ajamaan valot improvisoiden. Toki jonkinlaista suunnitelmaa hän oli tehnyt jo harjoitusfilmiemme pohjalta. Äänimies ei taasen ollut ennen käyttänyt Telakan miksauspöytää, ja joutui tutustumaan sen toimintaan lähinnä ohjekirjan avulla, koska aikaa harjoitella miksauspöydän käyttöä paikan päällä ei juuri ollut.

Koska teknikot joutuivat tekemään suuren osan työstään hyvin nopealla aikataululla, tein heille myös esitykseen valmistautumista varten ”kohtauskartan”, johon olin merkinnyt ääneen ja valoon liittyviä ohjeita. (liite 1) Valotilanteet ja ääneen liittyvät ajot ja mikkien avaamiset ja sulkemiset käytiin toki myös suullisesti läpi. Tein kohtauskartan hyvissä ajoin ennen esitystä, joten loppujen lopuksi kohtauskartassa oli useampi kohta, joita emme koskaan saaneet valmiiksi.

Esityksessämme oli paljon nauhalta tulevaa materiaalia, joka täytyi aluksi tietysti äänittää tai etsiä valmiit nauhoitteet internetistä. Dekkarikohtaukset ääninäytteli ja äänitti avomieheni Matti Hovi isänsä studiolla Kotkassa. Notre Dameen tarvittavat Frollon repliikit sekä tupakkasankarikohtauksen ääninäytteli Nätyn luokkatoverini Aku Sipola, ja äänitykset tehtiin Maija Apusen johdolla Tampereen konservatorion studiolla. Maija myös etsi tarvittavat musiikkipätkät ja efektit, sekä laittoi ne koneelleen esitettävään järjestykseen. Efektalista löytyy myös liitteenä (liite 2).

3.5 Muut järjestelyt

Varsinaisen taiteellisen työn lisäksi kabareen valmisteluun liittyi tietysti muutakin työtä. Tämä järjestelytyön määrä yllätti minut.

Ensiksi täytyi löytää esiintymispaikka. Aluksi mietin muutamaakin taiteelle suopeaksi profiloitunutta ravintolaa. Ravintola Telakkaan päädyin, koska toisen opiskelupaikkani, Näтын, opiskelijat ovat esittäneet siellä kabareita 1900-luvun ja 2000-luvun taitteessa. Tässä näin myös mahdollisuuden pitkäaikaisempaan toimintaan. Telakan ravintolapäällikkö Tiina Tökkäri ilahtui ideasta, varsinkin kun suunnittelin kabareeiltamaa arkipäivälle, jolloin talo ei ehkä muutoin olisi aivan täynnä.

Jossain vaiheessa huomasin myös, että jonkinlainen alkukassa tuotantoa varten olisi ollut tarpeen. Onneksi omalla pankkitililläni oli sen verran rahaa, että saimme hankittua tarvittavat rekvisiitat ja puvustuksen. Vaatteet saimme suurimmaksi osaksi ilmaiseksi lainaan Nätyltä sekä Tampereen Työväen Teatterilta. Tästä oli suuri apu. Rahaa vaativiin hankintoihin kuuluivat myös käsinuket, jotka Veera Markkanen valmisti uniikisti tätä esitystä varten.

En omista autoa, joten tämäkin asia toi sekä päänvaivaa että kuluja. Jouduin lainaamaan autoja useammilta ystäviltä, koska jouduimme viemään tavarat kaksi kertaa Telakalle ja pois: kerran harjoituksiin, kerran varsinaisen esitykseen. Kun kuljetettavaa oli aika paljon (yksin instrumentit veivät puolentoista auton tavaratilan), tuli bensakulujakin reippaasti. Vaatteiden kuljettaminen TTT:ltä ja Nätyltä sujui pyörän, Ikean kassien ja huumorintajun voimin. Koska hoidin itse sekä vaate- että rekvisiittahankinnat, veivät nämä asiat myös paljon aikaa.

Tekniikan osalta pääsimme sikäli helpolla, että koska kyse oli opinnäytetyöstä, saimme TAMKista langattomat mikrofonit lainaan ilman vuokrahintaa. Jos olisimme tehneet esityksen omillamme, ilman koulun tukea, olisi ajatus langattomien mikrofonien vuokraamisesta ollut mahdoton. Tämä puolestaan olisi rajoittanut ohjelmanumeroiden liikkuvuutta, sillä Telakan ravintolatila on akustisesti sen verran hankala, että ilman äänentoistoa ei puhe juurikaan yleisölle kuulu, etenkin kun ravintolatilassa on myös tiskiltä myyntityöstä tulevaa melua.

Myös valo- ja savukoneet saimme ilmaiseksi TAMKista. Valomiehemme Jonna Rautala opiskeli TAMKin elokuvan ja television koulutusohjelmassa, ja sai täten lainata laitteita ilmaiseksi.

Itse esityspäivänä oli vielä yksi työtehtävä, jota emme ollenkaan olleet tulleet ajatelleeksi: lipunmyynti, ja rahojen laskeminen. Lipunmyyntiin suostuivat vapaaehtoisvoimin ja lyhyellä varoitusajalla ystäväni Vera Veiskola ja Emma-Sofia Hautala. Rahat laskin itse esityksen jälkeen. Laskutus onnistui toiminimeni kautta.

3.6 Markkinointi

Nykyään kaikki tieto kulkee nopeimmin ja helpoimmin internetin kautta. Mekin teimme sekä tapahtumailmoituksen facebookiin että laitoimme tapahtumasta ilmoituksen tamperelaisten lehtien nettisivujen tapahtumakalentereihin. Kuitenkin halusin tehdä hatunnoston menneiden aikojen kabareille, joiden julisteet ovat jääneet elämään taideteoksina meidänkin päiviimme asti. Elli-Maija Katila maalasi meille julistepohjan, johon tehtiin tietokoneella tarvittavat mainostekstit. Julisteiden teettäminen oli suurin yksittäisistä menoeristä, mutta toisaalta tällä tavoin saimme kytkettyä myös kuvataiteen kabareehemme.

Perinteistäkään mediaa ei unohdettu. Onnistuimme saamaan sekä Tamperelaisen että Aamulehden tekemään meistä jutun ennen esitystä. Nämä lehtijutut, mikäli eivät tuoneet lisää katsojia, toivat kuitenkin jonkinlaista lisähohtoa esitykselle. Julisteen, lehtien ja internetin lisäksi käytössämme oli tietysti yksi parhaimmista mainostuskeinoista ikinä – puskaradio. Näin isolla joukolla on paljon kontakteja, ja kun kaverit mainostavat vielä omille kavereilleen, saa tapahtuma paljon julkisuutta.

4 LE CABARET DU MORT

Le Cabaret du Mort esitettiin tiistaina 18.9.2012 klo 20.00 Telakan ravintolatilassa. Esityksen kesto oli väliaikoinen noin puolitoista tuntia. Pääsylippuja myytiin 444 euron edestä. Varsinaista myytyjen lippujen määrää ei laskettu, mutta reilusti suurin osa katsojista oli nuoria, oletettavasti opiskelijoita ja näin ollen halvemman lipun ostaneita. Arvioisinkin, että yleisössä oli 130-160 ihmistä. Tilan ollessa tupaten täynnä osa katsojista joutui istumaan lattialla, osa seisomaan seinustoilla.

4.1 Esityksen kulku

4.1.1 Ensimmäinen puoliaika

Ensimmäinen puoliaika alkoi etsiväkuunnelmalla. Kuunnelma tuli nauhalta, ja minä olin lavalla etsivän asussa näyttelemässä tapahtumia. Arvelimme, että edes yhden elävän roolihahmon tuominen lavalle tekee kuunnelmasta vangitsevamman. Muiden tarinan hahmojen jättäminen imaginäärisiksi oli toisaalta käytännön kysymys – ei turhia vaatteiden vaihtoja - toisaalta se toi kiinnostavan outouden tunteen kohtaukseen. Nythän yleisö sai kuvitella, miltä muut tarinan henkilöt näyttivät, tai oliko heitä olemassakaan. Oliko etsivätarina vain yksinäisen miehen kuvitelmaa? Etsiväkuunnelman avulla loimme kabareehen jatkuvaa runkoa, sillä kuunnelma oli jaettu neljään osaan, ja ripoteltu pitkin esitystä.

Minä kirjoitin kuunnelman avomieheni Matti Hovin avustuksella, ja Matti ääninäytteli ja äänitti sen isänsä studiolla Kotkassa. Etsivätarinamme tyyli ja tunnelma haettiin pitkälti *Komisario Palmu* -elokuvista. Ujutin myös paljon muita dekkareihin ja kauhutarinoiden liittyviä kliseitä ja viittauksia tarinaani, ja luin innostuneesti työnteon varjolla monta kirjaa Sherlock Holmesin *Case Bookista* Philip Marloween ja *Syvään uneen*. Etsivätarina – ja koko show – alkoi mahtipontisesti Beethovenin viidennellä sinfoniolla, sekä Paul Clifford -romaanista lainatuilla sanoilla ”Oli synkkä ja myrskyinen yö”.

Seuraava ohjelmanumero oli ehkäpä kaikkein kokeilevin. Koska kabareen alkuaikoihin kuului vahvasti nukketeatteri, päätimme testata myös tätä lajia. Ella Mettänen halusi

tehdä jonkinlaisen version *Notre Damen kellonsoittajasta*, ja tämän arvelimme sopivan nukketeatterikohtaukseksi. Niinpä Ella katsoi muutamia elokuvaversioita Notre Damesta, luki alkuperäistä kirjaa, ja kirjoitti oman versionsa tarinasta. Itse päähenkilöt, eli Notre Damen kellonsoittaja, sekä tarinan antagonistit, ilkeä pappi, olivat käsinukkeja, jotka meille valmisti Veera Markkanen.

Tämä kohtaus oli sikäli haastava, että se keikkui melodraaman, komiikan, naiiviuden ja lastenteatterin välimaastossa. Minä esitin Ellan pyynnöstä Esmeraldaa, jolla oli kohtauksessa myös soolotanssi. Yleensä olisin hyvin vaivautunut tällaisesta roolista, mutta ajattelin, että tässä projektissa kannattaa koettaa kaikkea, jopa Disneyn prinsessa-asuun pukeutumista.

Hauskoja oivalluksia kohtauksessa olivat mielestäni papin nauhalta tuleva jylisevä ääni, joka nuken kokoon nähden teki heti koomisen vaikutelman. Myös houkkain juhlan tanssi oli vallan hauskaa katsottavaa. Askartelin esitystä varten paperisia ja vaahtomuovisia tomaatteja, joita yleisö sai houkkainjuhlien kohdalla heitellä näyttelijöiden päälle. Koko numero alkoi ja loppui Maija Lindsbergin soittamaan luuttumusiikkiin, jolla luotiin autenttista keskiajan tunnelmaa.

Samalla kun lakaisin lavan puhtaaksi heitetyistä tomaateista, toivotin ihmiset tervetulleiksi. Seuraava ohjelmanumero oli laulamani swing-kappale *It don't mean a thing*, ja sen jälkeen Sanna Neuvosen soolotanssi, jonka hän oli tehnyt Soleyn Pretty Face -kappaleeseen. Myös tämä kappale oli alun perin tarkoitettu soittamaan bändillä, mutta sitä ei ehditty harjoitella, joten kappale tuli nauhalta.

Tanssin jälkeen minä, Ella Mettänen ja Kielo Kärkkäinen tulimme lavalle vauvoiksi pukeutuneina ja lauloimme Triplets-kappaleen musikaalista Wagon Chair. Tampereen työväen teatterilta saimme lainaan isot vauvanvaatteet, jotka näyttävyydessään tekivät ohjelmanumerosta erittäin riemukkaan. Koreografian lauluun tekivät laulajat, ja sovitukset tehtiin yhdessä bänditreeneissä.

Koska Henna Puolijoki oli saanut samana vuonna stand up -kärpäsen pureman, sisällytettiin kabareehen vähän stand uppia. Olin toivonut että kabaree voisi olla matalan kynnyksen foorumi, jonka kautta ihmiset pääsevät tekemään asioita, joista ovat

kiinnostuneet. Kabaree voisi näin ollen olla testauspaikka niille lajeille, joissa ei ole vielä täysin ammattimaisella tasolla, tai toisaalta kabaree voisi toimia mukavana pienenä välipalana aina isompien projektien keskellä. Sekä Hennan stand up, että Sannan soolo osoittavat, että juuri tämänkaltaiseen, monipuoliseen, eri alojen taiteilijoiden tuottamaan ohjelmaan kabaree olisi omiaan.

Kaksi viimeistä numeroa ensimmäisellä puoliajalla olivat dekkaritarinan toinen osa sekä *Black coffee*, jonka lauloi Ella Mettänen. Tämänkin ohjelmanumero oli saanut inspiraationsa kuolemasta. Ystäväpiirissämme oli ollut suuri innostus tupakoinnin lopettamiseen *Stumppaa tähän* -kirjan opastuksella. Myös Ella oli lukenut kirjan, vaikkei tupakoitsija ollutkaan, ja miettinyt, saisiko sen jotenkin mukaan esitykseen. Tupakkaanhan kuolee vuosittain valtava määrä ihmisiä. Tässä kohtauksessa lavalla olevat kolme naista kärsivät tupakan vieroitusoireista. Puolivälissä musiikkikappaletta lavalle tulee laulajan mies, joka saa lopulta kenkää kun ei kestä tupakoivaa sydänpäpyään. Numeroon tuli myös tahatonta komiikkaa, kun Henna Puolijoki yritti sytyttää lähes koko kappaleen ajan sinnikkäästi tupakkaa väärästä päästä. Katsomossa istuville vanhemmille tuli ainakin selväksi, että todellisuudessa heidän tyttärensä ei juuri tupakkaan koske.

Kohtauksen koreografisoinnissa käytimme Näтын lehtoreiden Ari Nummisen ja Hanno Eskolan lanseeraamaa ”tyhjän pään tekniikkaa”, jossa luodaan näyttämöllinen koreografia sattumanvaraisella liiketoiminnalla. Kohtaukseen osallistuvat tekevät sekalaisessa järjestyksessä kukin kerrallaan jonkin liikkeen. Improvisoidut liikkeet ja henkilöiden liikkumisen järjestys painetaan mieleen ja harjoitellaan. Uusia liikkeitä tehdään niin monta kuin kohtaukselle kestoja tarvitaan. Tekniikan idea on, että esiintyjät saavat synnytettyä jotain arkipäivän logiikasta eroavaa, mutta silti tarkkaa ja hyvin harjoiteltua toimintaa. Itse *Black coffee* -kappale tuli mukaan, koska olen esittänyt kappaletta lukuisilla keikoilla, ja kappale on mielestäni aina yhtä hieno. Se on myös melko helposti sovitettavissa bändille kuin bändille.

4.1.2 Toinen puoliaika

Toisen puoliskon aloitti ”junttibändin” soittama *Maailmanpyörä palaa*. Tämä kappale tuli esitykseen Kielon Kärkkäisen pyynnöstä, ja sai työryhmän käsittelyssä

countrymusiikin vivahteita. Perusbändin lisäksi soittimina käytettiin rikkinäistä mandoliinia, balalaikkaa, kazoota ja muoviamperiä. Myös etsivähahmo oli yhtyeessä mukana laulamassa ja soittamassa kattilankansia. Kappaleen lopusta päästiinkin luontevasti jatkamaan etsivä-kuunnelmaa.

Kolmas numero parodioi muodikasta vampyyri-maniaa. Kohtauksessa tyttö haluaa rakkaussuhteen vampyyrin kanssa, ja pitää joka yö ikkunaa auki houkutellakseen verenimijän luokseen. Vampyyri puolestaan alkaa olla kyllästynyt näihin pikkutyttöihin, joilta hän haluaisi vain verta, ei rakkautta.

Neljäs ohjelmanumero nivoutui edeltävään. Vampyyri ottaa esiin sahan, ja ryhtyy soittamaan sillä. Kappale on *Kuu yllä kaupungin*. Maria Jokinen, joka näytteli vampyyriä, oli tehnyt upean sovituksen kappaleeseen. Tämä oli ehkä onnistunein siirtymä komediasta vakavaan tunnelmaan.

Viides numero jatkoi draaman parissa. Maria Jokinen oli ehdottanut *Valse Tristeä* kabareehen. Joku työryhmästä muisti, että kyseinen kappalehan oli itse asiassa osa näytelmää. Ja kun kyseisen Arvid Järnefeltin näytelmän nimi olikin *Kuolema*, oli sekin pakko saada mukaan esitykseen. Tiesimme kyllä liikkuvamme korniuden rajamailla tämän vanhan näytelmäkappaleen sekä sangen kuuluisan *Valse tristen* kanssa, mutta otimme riskin. Tanssijamme Sanna Neuvonen halusi koettaa näyttelemistä, joten hän sai näytellä *Kuolema*-näytelmästä nappaamani ja muokkaamani monologin, jonka minä ohjasin. Monologia seurasi kahden tanssiparin kontakti-improvisaatio, sekä Sannan soolotanssi näiden neljän hahmon edessä. Sanna nappasi lennosta neljältä kontakti-improvisoilta liikkeitä, ja toisaalta improvisoi myös muusta riippumatonta liikettä. Tanssi loppui Sannan kaatumiseen, ”kuolemaan”, ja jatkui suoraan seuraavaan kappaleeseen, joka oli menevä *Devil may care* solistinaan Kielo Kärkkäinen.

Melko pitkien kohtausten jälkeen oli lyhyen hengähdystauon paikka, ja lavalle astuivat oman elämänsä supersankarit. He olivat pukeutuneet viittoihin. Toinen heistä tupakoi innokkaasti, toinen ahtoi sisäänsä kahta hampurilaista. Kohtauksen idea oli se, että oikeastaanhan me elämme aika villiä elämää hankkiessamme useiden kymmenien kilojen ylipainon ja siten mahdollisen sydänkohtauksen.

Supersankarien marssittua pois lavalta päästiin murhamysteerin ratkaisuun. Tarinan alkua jouduttiin hetki odottamaan, koska unohdin pukea ajoissa etsiväasun päälleni. Kun murhamysteeri oli selvinnyt, oli aika laittaa kabaree pakettiin. Minä riisuin etsivävaatteita päältäni ja juttelin yleisölle, kun lavaa laitettiin valmiiksi ja muut esiintyjät saivat vaatteet vaihdettua. Viimeinen ohjelmanumero oli *Lady Marmalade*, jonka koko näyttelijäryhmä tanssi ja lauloi.

5 ESITYKSEN ARVIOINTI

5.1 Kokonaisuus

Le Cabaret du Mort oli mielestäni viihdyttävä, rohkea ja mielenkiintoinen esitys. Palautetta sain eniten kuulla katsomossa olleilta tuttaviltani. He olivat hyvin innoissaan. Esitys oli heidän mielestään ollut hauska ja yllätyksellinen. Saimme paljon kiitoksia esityksen jälkeen myös meille tuntemattomilta katsojilta.

Toki yleisössä olleet muusikot kuulivat, että musiikissa oli paljon toivomisen varaa, ja toisaalta katsomossa istuneet näyttelijät nyrpistivät nenäänsä osalle kohtauksista. Kohtausten hiomisessa, viimeistelyssä ja karsimisessa olisi ollut vielä paljon työtä. Tämä ei kuitenkaan jäänyt harmittamaan, sillä kabareen luonteeseen sopii mielestäni varsin hyvin keskeneräisyys: pyrkimyksenä ei ollut täydellinen taideteos vaan rento illanvietto ja ideoiden testaus.

Suurin ongelma esityksen tyylikkyyden kannalta oli se, että koetimme taitojamme myös niillä taiteenaloilla, joihin meillä ei kokemusta tahi koulutusta ole. Toisaalta tämä oli yksi kabareemme lähtöajatuksista: rajoitamme mahdollisimman vähän mielikuvitustamme, ja näin ollen uskallamme myös koettaa meille uusia asioita. Joten esityksen suurin heikkous, uusista aluevaltauksista johtuva amatöörimäisyys, oli toisaalta pedagogisesti ajateltuna yksi sen parhaimmista saavutuksista.

Projektin aikana totesimme, että näinkin suurelle kokonaisuudelle olisi itse asiassa tarvinnut ohjaajan. Jonkun, jonka tehtävänä ei ole lainkaan olla lavalla, vaan yksinkertaisesti muodostaa mahdollisimman toimiva kokonaisuus, nähdä kaikki kohtaukset ulkoapäin, ja myös tarpeen tullen karsia kohtauksia pois tai muuttaa ne täysin. Se, että joku näyttelijöistä tai muusikoista välillä katsoi muiden kohtauksia ja sanoi muutaman kommentin, ei vielä jalostanut kohtauksia tarpeeksi. Kohtauksen sisältä käsin puolestaan on kenenkään vaikea ohjata. Ei voi olla ihminen sisällä ja ulkona yhtä aikaa.

Tekniikan puolesta Le Cabaret du Mort onnistui yllättävän hyvin. Langattomat mikrofonit tosin tuottivat pientä päänvaivaa ennen esitystä, mutta kiitos Klas

Granqvistin avun, sekä ääniteknikoidemme Maija Apusen ja Iina Sourun uutteran työn nekin saatiin toimimaan.

Valo- ja savutehosteet toimivat mainiosti, eikä yleisö välttämättä edes huomannut, että ne olivat pitkälti improvisoituja. Savutehosteista olisi kuitenkin pitänyt ilmoittaa yleisölle etukäteen, jotta savulle herkät olisivat voineet varautua ja mennä ravintolan takaosaan katsomaan esitystä. Nythän eturivi istui välillä melkoisten sumujen keskellä.

Kun katsoin esitystaltiointia (liite 4) koin välillä häpeän tunteita, mutta yllättävän usein sain myös nauraa ja ihmetellä hyvien ideoiden paljoutta. Suureksi nousee myös kiitollisuus siitä, että sain ryhmään niin monta lahjakasta taiteilijaa. Katsoessani esitystaltioinnin läpi tein kuitenkin muutamia muistiinpanoja siitä, miten kohtauksista olisi saanut toimivamman.

5.2 Yksittäiset ohjelmanumerot

Etsiväkuunnelma oli mielestäni hauska, ja sai myös yleisöltä monet naurut. Oma lavatyöskentelyni olisi voinut olla suurieleisempää ja selkeämpää.

Notre Dame -kohtaus oli hiukan uhkarohkea veto, keikkuihan se melodraaman, vakavuuden ja komiikan välimaastossa. Suhteellisen vakava loppu oli ehkä liikaa keskiosan huumorin ja melodraaman päälle. Oma näyttelijäntyöni olisi jälleen voinut olla dramaattisempaa, eleet isompia.

Siinä missä seremoniamestareilla on kabareessa välillä ollut hyvinkin suuri rooli, ei meillä ollut sellaista lainkaan. Koska kyseessä oli minun opinnäytetyöni, pidin pienen tervetuliaispuheen ja lopetuspuheen. Tässäkin kohtaa aika loppui kesken, ja puhuin lähinnä improvisoiden, mikä tietysti teki hetkistä hiukan sekavat. Ensimmäinen juttutuokio yleisön kanssa sujui vielä melko mallikkaasti, mutta ennen viimeistä ohjelmanumeroa lavalla oli niin pitkä tauko ja paljon soittimiin ja lavasteisiin liittyvää järjestelyä, että siinä valmisteltu puhe olisi ollut tarpeen. Myös jonkinnäköinen huojennus siitä, että esitys alkoi olla ohi, näkyi minussa viimeisen puheen kohdalla.

Varsinaista seremoniamestariutta emme ottaneet käyttöön sen vuoksi, että kyseessä olisi ollut jälleen kerran uusi roolihahmo, jonka hiomiseen olisi tarvinnut aikaa. Seremoniamestarissa täytyisi olla särmää, rohkeutta ja uskallusta ivata ja ärsyttääkin, ja harva meistä on luonnostaan kuvauksen mukainen.

It don't mean a thing -kappaleessa bändin soitto huojui rytmisesti ja myös vireensä puolesta. Lieneekö kyseessä alkujännitys. Soolot olisi kannattanut rajata pianistille ja rumpalille, sillä he olivat oman instrumenttinsa ja itselleen tutun tyylilajin äärellä. Nyt myös viulu ja trumpetti soittivat soolot, ja kaikkien soolokierrot olivat hyvin lyhyet, eivätkä mahdollistaneet suurta kehittelyä. Oma lauluni oli turhan ohutta, selvästi hiukan jännittynyttä sekin. Helppo mutta selkeä koreografia olisi tehnyt kappaleesta vaikuttavamman.

Triplets oli mielestäni erittäin hyvä valinta kabareehen, ja sai myös yleisöltä paljon kiitosta. Siinäkin oli tosin epätarkkuutta koreografiassa, ja myös epävireisyyttä unisono- laulussa.

Toisen näytöksen alussa ollut *Maailmanpyörä palaa* oli mielestäni herttainen valinta alkuun. Teknisiä ongelmia oli: Sannan mikistä ei kuulunut ääntä, ja toisaalta Ellan kazoo olisi tarvinnut oman mikin. Dramaturgisesti kappaleeseen olisi sopinut äänekkäämpi, rajumpi ja kakofonisempi lopetus. Juuri tässä esimerkiksi olisi tarvittu ohjaajaa katsomaan miltä toiminta näyttää ja kuulostaa ulkopuolelta.

Kuu yllä kaupungin -kappaleeseen Maria Jokinen oli tehnyt upean sovituksen. Sovitus oli kuitenkin hiukan liian vaikea bändillemme. Sovitus tukeutui aika paljon pianoon, ja nopeiden triolien kohdalla pianon tempo alkoi vähän laahata, ja välillä tuli varsinaisia katkoksiakin. Lisäksi koko bändi oli hiukan epävireessä, välivirityksiä olisi tarvinnut tehdä bassolle ja torville. Väliajalla kaikki kävivät virittämässä soittimensa, mutta toisella puoliajalla oli monta ohjelmanumeroa ennen *Kuu yllä kaupungin* -kappaletta, joten puhaltimet ehtivät kylmetä ja basson vire laskea.

Kuolema-kohtaus olisi vaatinut ehkä hiukan rajumpaa improtantssia loppuun. Tanssin lopetus oli nyt epätarkka. Neljä taustalla improvisoivaa hahmoa olivat lopettaneet liikkeensä, ikään kuin kuolleet, ennen kappaleen loppua, ja he ”heräsivät henkiin” eri

iskuilla. Tehokkaampaa olisi ehdottomasti ollut yhteinen isku, jolla tehdään ryhdistäytymisliike, ja lähdetään pois lavalta.

Devil may care -kappale toimi bändin osalta muuten mielestäni hyvin, mutta tempo oli vähän turhan nopea, ja teki solistille kappaleen vaikeaksi.

Supersankarit-kohtaus saattoi tuntua moralisoivalta, ottihan se kantaa länsimaisen keskivertokuluttajan elintapoihin. Pyrkimyksemme olivat kuitenkin täysin humoristiset, ja kun kohtauksen kesto oli vielä absurdin lyhyt, onnistui se mielestäni olemaan hauska. Kohtaus oli hiukan samanhenkinen, kun tv-sketsisarjojen lyhyet välipalakohtaukset, jotka esittävät lyhyen väitteen todellisuudesta, tai ovat täysin älyvapaita, ja loppuessaan jättävät katsojan pöllumystyneeksi: siinäkö se nyt oli. Moni nauroi tällekin, joten hauskuus voitti moralisoinnin vaaran.

Lady Marmaladessa stemmat olivat epäviireiset ja epävarmat. Tämä oli odotettavissa, viidestä esiintyjästä kahdella kun ei ollut kokemusta stemmalaulannasta. Nyt jokaisella oli kaiken lisäksi täysin oma stemmaääni huolehdittavanaan. Ennen esitystä saimme stemmat kuulostamaan todella hyviltä, mutta esitysjännitys heikensi suoristusta. Tanssimiseenkin olisi kaivannut lisää röyhkeyttä, mutta totta puhuen, kyllähän minihameessa seksistisesti poseeraaminen saattaa jännittää sekin, vaikka kuinka humoristinen lähtöajatus toiminnalla olisikin. Kappaleen funktio oli kuitenkin lopun tekeminen näyttäväksi ja hauskaksi, ja melko lailla se siinä onnistuikin.

6 POHDINTA

Kaikesta kömpelyydestään, kotikutoisuudestaan ja keskeneräisyydestään huolimatta kabaree sai innostuneen vastaanoton ja oli meille esiintyjille todella hauska ja rohkaiseva kokemus. Esityksen suurin voima oli sen rohkeudessa olla mahdollisesti naurettava, mutta yrittää silti kaikkea, mitä ikinä haluaa. Yleisö oli tyytyväinen, vaikka rehelliset ystäväni myös uskalsivat sanoa esityksen haittapuolia: liian pitkä esitys, epäviireinen bändi, huomaa että ihmiset tekevät muutakin kuin mikä heidän varsinainen ammattinsa on. Suurin osa palautteesta oli kuitenkin riemastunutta, ja kabareesta toivottiin jopa jokaviikkoista toimintaa.

Myös ravintola Telakka toivoi, että kabaree jatkuisi jokakuukautisena toimintana heidän tiloissaan. Kesän harjoitusrumban perusteella arvelin, että kerran kuussa kabaree tuskin onnistuisi, mutta muutama esitys syksyllä ja muutama keväällä saataisiin valmistettua. Valitettavasti kuitenkin huomasimme seuraavaa kabareeta suunnitellessamme ja harjoitusaikoja sopiessamme, että aikaa ei yksinkertaisesti ollut. Jokaisella oli vain muutamia vapaailtoja viikossa, eivätkä nämä yleensä osuneet mitenkään sopivasti samoille päiville. Niinpä jouduimme perumaan tulevat kabareet.

Mikäli kabareeta olisi jatkettu, olisi monta asiaa pitänyt miettiä uusiksi. Tekniikan saaminen olisi vaikeutunut, koska emme olisi saaneet tekniikkaa enää lainaan TAMKista. Luultavasti olisimme joutuneet tyytymään ravintoa Telakalta löytyviin johdollisiin kapulamikrofoneihin ja perusvalaistukseen. Työtehtäviä olisi pitänyt alkaa jakaa tasaisemmin: olisimme tarvinneet ainakin tuottajan, puvustuksesta vastaavan ja rekvisiitasta vastaavan henkilön. Ohjaajakaan ei olisi ollut pahitteeksi, kuten projektistamme opimme. Kaikki tämä organisointi tosin olisi onnistuessaan voinut saada aikaan orgaanisen yhteisön, jollaisesta projektin alussa haaveilin.

Itse opin kabareesta hyvin paljon. Tärkein oppi lienee se, että yhden ihmisen voimavarat eivät todellakaan ole loputtoman suuret. Nappasin itselleni aivan liian suuren tehtävän huolehtiessani lähes kaikista käytännön järjestelyistä, ja esiintyessäni melkein kaikissa ohjelmanumeroissa. Lisäksi yritin tehdä puolivillaisesti myös ohjaamista aina siellä, missä ohjausta tunnuttiin tarvittavan. Esiintymispuoli, joka kuitenkin on ammattini, kärsi huomattavasti, koska ajatukseni olivat hajautetut niin monelle taholle.

Vaikka jouduin keskittymään paljon muihin asioihin kuin esiintymiseen, sain myös paljon eväitä varsinaiseen ammattiini seuraamalla muiden ryhmäläisten työskentelyä ja katsomalla esitysnauhoitteita omasta esiintymisestääni. Käytännössä sain muistutuksen muun muassa siitä, että useimmiten kannattaa röyhkeästi tehdä lavalla asiat isosti, oli sitten varma itsestään ja kohtauksesta tai ei. Itsevarmuuden bluffaaminen kannattaa!

Olen aina ollut hyvin tunnollinen, ja kabareen myötä löysin vapautumista ja jonkinlaista huolettomuutta esiintymiseen. Aina ei tarvitse hioa esitystään täydelliseksi neljän seinän sisällä, vaan joskus harjoittelu voi ikään kuin jatkua näyttämöllä. Orgaanisen taiteilijakollektiivin sijaan löysinkin siis pikku hiljaa itsestäni kuoriutuvan orgaanisen esiintyjän. Esiintyjän, joka ei pelkää yleisöä eikä yritä antaa täydellistä kuvaa itsestään, vaan jakaa yleisön kanssa sen, mitä on tähän asti löytänyt ja näyttää suunnan, jonne ehkä on menossa.

Historian kantaottavista ja viihteellisistä kabareista huomasimme työryhmänä lopulta poimineemme lähinnä viihteellisiä piirteitä. Osittain tämä johtunee siitä, että ryhmässämme ei ollut poliittisesti aktiivisia, palosieluisia nuoria. Elämiemme puitteet olivat siinä määrin hyvässä kunnossa, että protestoitavaa ei juuri löytynyt. Tosin jos tekisin kabareeta pitemmällä aikavälillä, haluaisin olla enemmän kiinni ajankohtaisissa asioissa. Lilla Teaternilla kabaree-esityksissä 1960-luvulla esimerkiksi luettiin aluksi jokin päivän uutinen, ja muutenkin esitys pureutui ajankohtaisiin tapahtumiin. (Rintanen 2001, 18) Meillä ajankohtaisuus näkyi lähinnä vampyyrivillityksen ja länsimaisen nykyihmisen elintapojen parodiointina.

Tärkein vaikutte, jonka saimme menneisyyden kabareista, oli kokeileminen. Ja sitä me teimme mielestäni hyvin rohkeasti. Emme juurikaan sanoneet ei uusille ideoille, vaan lähtökohtaisesti kaikki oli kokeilemisen arvoista. Tämä on itselleni tärkein kabareen perinne, ja myös rohkaisevin kokemus opinnäytetyöstäni. Opin sen, että jos jotain haluaa koettaa, niin ei kannata odottaa tulevaisuutta, vaan tarttua toimeen heti. Lopputulos ei välttämättä ole täydellistä lähelläkään, mutta jokainen projekti tuo lisää kokemusta, ymmärrystä ja ennen kaikkea iloa ja tuoreutta omaan työntekoon.

Kabaree taidemuotona kiinnostaa minua edelleen, itse asiassa yhä enemmän. Se on kuitenkin aikaa ja resursseja vaativa laji, eikä tässä vaiheessa opiskeluja ole ehkä vielä ajankohtaista itse käynnistää suurempaa toimintaa. Kuitenkin huomasimme, että Tampereella löytyy sekä kabareesta kiinnostuneita esiintyjiä että katsojia. Ehkäpä tulevaisuus puhaltaakin hengen pitkäaikaisempaan peritamperelaiseen kabareetoimintaan.

LÄHTEET

Hirn, Sven. 2001. Apolloteatteri. Helsinki: Yliopistopaino.

Jelavich, Peter. 1993. Berlin cabaret. First Harvard University Press paperback edition.

Rantanen, Hanna. 2001. Kabaree Suomessa. Pro gradu -työ : Tampereen yliopisto, taideaineiden laitos, teatterin ja draaman tutkimus.

Sandqvist Tom. 2006. Dada East: the Romanians of Cabaret Voltaire. Cambridge, Mass: MIT Press.

Segel, Harold B. 1987. Turn-of-the-century cabaret. New York: Columbia University Press.

Senelick, Laurence. 1989. Cabaret Performance Volume I: Europe 1890-1920. New York: PAJ Publications.

LIITTEET

Liite 1 Luo kanssani kabaree

Hei!

Olen 22-vuotias musiikin ja näyttelijäntyön opiskelija. Teen opinnäytetyönäni TAMKin musiikin koulutusohjelmaan kabaree-esityksen syyskuulle 2012. Kiinnostaisiko sinua lähteä mukaan kabareen luomiseen?

Kabaree on esitysmuoto, joka koostuu useista pienistä ohjelmanumeroista, esim. sketseistä, musiikista, monologeista, animaatiosta, nukketeatterista...Käytännössä ihan mistä vain!

Työryhmään kutsun niin muusikoita, kuvataiteilijoita, ääni- ja valomiehiä, kirjoittajia sekä näyttelijöitä. Melko usein työskentelemme vain saman taiteenlajin edustajien kanssa, ja siksi haluaisinkin tällä kertaa muodostaa mahdollisimman monipuolisen ja sitä kautta idearikkaan porukan. Kun jokainen tuo oman erityisosaamisensa ryhmään, uskon, että esityksestä tulee paljon mielenkiintoisempi, kuin mitä se olisi pelkästään muusikon/näyttelijän näökulmasta luotuna. Toivottavasti myös innostusta riittää, sillä kabareesta olisi mahdollista tehdä jatkuva, esim. kerran kuussa pidettävä tapahtuma.

Valitettavasti minulla ei ole varaa maksaa osallistumisestasi. Toki, mikäli itse iltamat tuottavat jotain, eli jos tapahtumapaikkana oleva ravintola maksaa palkan, tai keräämme itse pääsymaksun, jaetaan tuotto työryhmän kesken.

Opinnäytetyökabareeta varten työryhmä tulee kokoontumaan 3-4 kertaa per kuukausi kesä-elokuussa 2012. Tapaamiset pidetään Tampereella, esim. Tampereen konservatorion tiloissa, ja ne voidaan yrittää sumplia mahdollisimman paljon osallistujien kalenterien mukaan. Selvää on, että joka kerta kaikki eivät pääse paikalle. Ensimmäinen kokoontumiskerta on 4.6. Kokoontumisissa ideoidaan kabareen sisältöä, mahdollista teemaa, ja harjoitellaan ja hiotaan ohjelmaa.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 20.5. mennessä osoitteeseen anna-elisa.hannula@uta.fi tai anna-elisa.hannula@piramk.fi

Yst. terv,

Anna-Elisa Hannula

Liite 2 Le Cabaret du Mort - kohtauskartta

Setti I:

1. Etsivä-kohtaus

Etsivä istuu työpöytänsä ääressä. Sisään tulee nainen, joka on kuolemaisillaan. Kuolee etsivän käsivarsille. Etsivä päättää löytää naisen murhaajan.

Ääni:

Aluksi Beethovenin 5:n 1-osan alkua 0:36 asti ja sen jälkeen ukkosenjyrinää.

Etsivän puhe tulee nauhalta (täytyy äänittää)

Valo: Aluksi pelkkä pöytälampan valo, ja koko muu sali pimeänä. Kun nainen tulee sisään, yks spottivalo päälle. (jos siellä mahdollisuus spotteihin)

2. Notre Dame

Aluksi lavalla luutunsoittaja ja vaeltavia hahmoja. Sitten luutunsoittajan eteen tulee sermi, ja varsinaiset tapahtumat alkavat. (Liitteenä kohtaus)

Ääni:

-Alussa kirkonkellot nauhalta. Luuttua ei tarvitse vahvistaa.

-Mikit käytössä Kielolla (seremoniamestari), Annuskalla (Esmeralda) ja mahdollisesti myös muutamia reploja huutavilla Ellalla, Hegyllä ja Sannalla.

-Tanssikohtauksen musiikki nauhalta: Sirkustune ja pelottava pelle-musa (nääh biisit tarkistan Ellalta, että mitkä ne oikeesti on)

-Kun Frollo tulee esiin, jotain pelottavaa musiikkia tai ukkosta (oisko se psychon suihkukohtausmusa?)

-Frollon replat nauhalta (täytyy äänittää)

-Lopussa taas kirkonkello

Valo: Voi olla lavalla vähän enemmän valoa, kuin edellisessä. Punaista valoa jos saa sekaan niin bueno. Ei mitään spotteja sen erityisemmin, koko lava yhtä lailla valaistu.

3. *It don't mean a thing*

Ihan vaan biisi.

Ääni: Bändi soittaa ekan kerran. Mukana rummut, basso, piano, viulu trumpetti.
Laulajana Annuska, joka myös puhuu hetken biisin jälkeen.

Valo: Yleisvalaistus (eli koko lava ihan hyvin valaistu)

4. *Black is the color of my true love's hair*

Ihan vaan biisi taas.

Ääni: Laulajana Kielo.

Valo: Jos Kieloon sais spottii, nii bueno.

5. Dekkari (kommentoi aiempaa biisiä)

Lyhyen lyhyt kohta. Etsivä käy lavalla jo edeltävän kappaleen aikana hiippailemassa.

Ääni: Puhe tulee taas nauhalta

Valo: Sama valo kuin äsken, tai yleisvalo.

6. Sannan soolo

Tanssi

Ääni: musiikkikappale tulee nauhalta

Valo: yleisvalo

7. Sienet

Lyhyt sketsikohta

Ääni: Mahdollisesti synalla joku ärsyttävä teema, parin näyttelijän mikit päällä, ei vielä tietoa, kenen

Valo: yleisvalo

8. *Triplets*

Musiikkiesitys

Ääni: Laulajina Ella, Annuska ja Kielo

Valo: Yleisvalo

9. Dekkari

Lyhyen lyhyt kohta.

Ääni: puhe nauhalta

Valo: samalla mennään

10. Hegyn stand up

Ääni: Hegyn mikki

Valo: samalla mennään

11. *Black coffee*

Musiikkiesitys, jossa jonkun verran mimiikkaa ja jonkun verran laulua

Ääni: Ella laulaa, muiden mikit ei tarvi olla päällä

Valo: Koska näyttelijät ovat aivan lavan etureunassa ja kummallakin reunalla, on tärkeää, että koko lava valaistu. Voi olla kuitenkin vähä synkempi valaistus kuin edeltävässä, mutta ei pakko.

12. *Jailhouse rock* tai joku muu menevä loppuun

Setti II:

1. *Maailmanpyörä palaa*

Biisi

Ääni: kaikkien mikit päällä

Valo: Yleisvalaistus

2. Vampyyri-hyttynen-vampyyri

Muutama sketsipätkä

Ääni: Vampyyrikohtauksessa Ellan mikki päällä, hyttyskohtauksessa Hegyn, Annuska ja Kielon mikki päällä. Hyttyskohtauksessa taustalla ininää

Valo: yleisvalo

3. *Kuu yllä kaupungin*

Biisi: Laulaa Maria ja Ella. Sahalle äänentoistoa?

Valo: normaalia pimeämpi, sinistä.

4. Kuolema-kohtaus

Monologi ja tanssi.

Ääni: Mikki päällä Sannalla

Valo: Jatkuu tuo äsköne

5. *Devil may care*

Biisi

Ääni: Mikki päällä Kielolla

Valo: Yleisvalo

6. Dekkari

Ääni: Puhe nauhalta

Valo: Yleisvalo

8. Tupakkasankarit

Lyhyt kohtaus.

Ääni: Puhe nauhalta ja alla jotain tosi dramaattista trailerityyppistä musaa. (esim. the dark knight rises, siinä on sitä rummutusta ja dramaattista kuoroa)

Valo: Sinistä, ei niin valoisaa kuin edellisessä, näyttelijät liikkuu läpi lavan sivusuunnassa.

9. Sienet

Lyhyt sketsi

Ääni: Mikit

Valo: Yleisvalo

10. Takapuoliaiheinen sikermä

Biisi

Ääni: Mikit kaikki päällä

Valo: yleisvalo

11. Dekkari ja arvoituksen ratkaisu

Ääni: puhe nauhalta

Valo: yleisvalo, ehkä vähän punaista

12. *Lady marmalade*

Biisi

Ääni: Kaikki mikit päällä

Valo: punaista

Liite 3 Efektilista

1. Beethovenin 5:n sinfonian 1-osan alkua 0:36 asti ja sen jälkeen ukkosenjyrinää.
2. Etsivän puhetta
3. kirkonkellot (saa soida monta kertaa, esim. 5)
4. Circus theme music 1:00 asti. Löytyy esim. Täällä:
<http://www.youtube.com/watch?v=1D5Sa2Yq-2g>
5. Ukkonen
6. Frollon repliikki
7. Frollon repliikki
8. Frollon repliikki
9. Frollon repliikki
10. Kirkonkellot
11. Sóley: Pretty face <http://www.youtube.com/watch?v=gRwFRMGpTWg>
12. Etsivän puhetta
13. Etsivän puhetta
14. The dark knight rises –leffan musa ja akun traileriäänitys
15. Etsivän puhetta

Liite 4 Le Cabaret du Mort -esitystältiointi